Agenda workshop
De vrijetijdssector en gebiedsontwikkeling

1. Voorstelronde
2. Presentatie Rob Berkers: theoretisch
3. Presentatie Lennert Langerak: praktisch
4. Discussie
5. Afsluiting

De vrijetijdssector en gebiedsontwikkeling

Van visie naar uitvoering

Rob Berkers – STIRR/ Berkers advies

Waar hebben we het over?

- Visie en plannen maken lukt, realisatie lastig

- Gebiedsvisie - > projecten -> realisatie
- Ondernemersplan -> realisatie

Wiens schuld is dat?

- Oorzaken liggen bij:
  - Overheden
  - Ondernemers
  - Andere partijen
- En vooral: relatie tussen hen

- Geen onwil! Het is complex!

Oorzaken van trage uitvoering

- Gebrek aan geld
  - Overheden, ondernemers en TBO's krap bij kas
  - Particulier geld aanboren lukt slecht
- Gebrek aan vertrouwen
  - Tussen overheid en ondernemers
  - Tussen overheidslagen
- Probleemeigenaar niet helder
  - Organisatieniveau
  - Persoon (Wie ligt er wakker van?)
- Focus op verdienmogelijkheden komt te laat
  - Is de visie te vertalen in concrete projecten die uit kunnen?

Gebrek aan vertrouwen

- Overheden:
  - Strikte wet- en regelgeving
  - Vaste, stroperige procedures
  - Houding ‘nee, tenzij’ i.p.v. ‘ja, mits’ (toetsend i.p.v. ontwikkelend)
  - Betrekken ondernemers laat

- Ondernemers:
  - Ondernemen niet altijd maatschappelijk verantwoord
  - Handelen te weinig transparant

Rollen verschuiven

- Vertrouwen wordt steeds belangrijker
- Decentralisatie
  Rijk -> provincies -> gemeenten
- ‘Ondernemers moeten het doen’
- Realisatie was altijd al lastig, nu nog extra complex
- Nieuwe manier van werken: zoekproces

Hét recept voor een mooie toekomst

Dat bestaat niet

Kansrijke gedachten

Verleiden

Nederland Boven Water ‘Groeten uit Holland’

TELOS Gebiedsontwikkeling 3.0 STIRR

Omgevingswet Mentaal eigenaarschap

Adviescommissie Regionale Beeldverhalen

Nieuwe verdienmodellen Triple P

Green Deals Natuur en Recreatie

Uitnodigingsplanologie

Nieuwe basisprincipes voor gebiedsontwikkeling

- Waardeontwikkeling op lange termijn centraal
  - Niet: groei in rood, waardevermeerdering van grond
  - Wel: duurzaamheid, ruimtelijke kwaliteit, sociale cohesie, werkgelegenheid
- Realisatie in kleine stapjes
  - Niet: visie gevolgd door 1 totaal-uitvoeringsprogramma
  - Wel: stip op horizon, projecten met energie, koers houden

  En dus
  - Niet: projectontwikkelaars
  - Wel: ondernemers, burgers (eindgebruikers)

Nieuwe rollen

- Provincies:
  - leveren principes (waarden, kader) en vergezichten
  - verbinden partijen
  - investeren in basisinfrastructuur
- Gemeenten zorgen voor versnelling (procedures)
- Ondernemers ondernemen maatschappelijk verantwoord
- Burgers en organisaties die iets willen, die doen actief mee

Overheden: beloon energie

- Projecten en producten zijn het domein van ondernemers en burgers

- Overheden, blink uit in terughoudendheid:
  - Stuur op energie: ondersteun enthousiastelingen met goede ideeën
  - stuur niet op beheersing van projecten

Identificeer

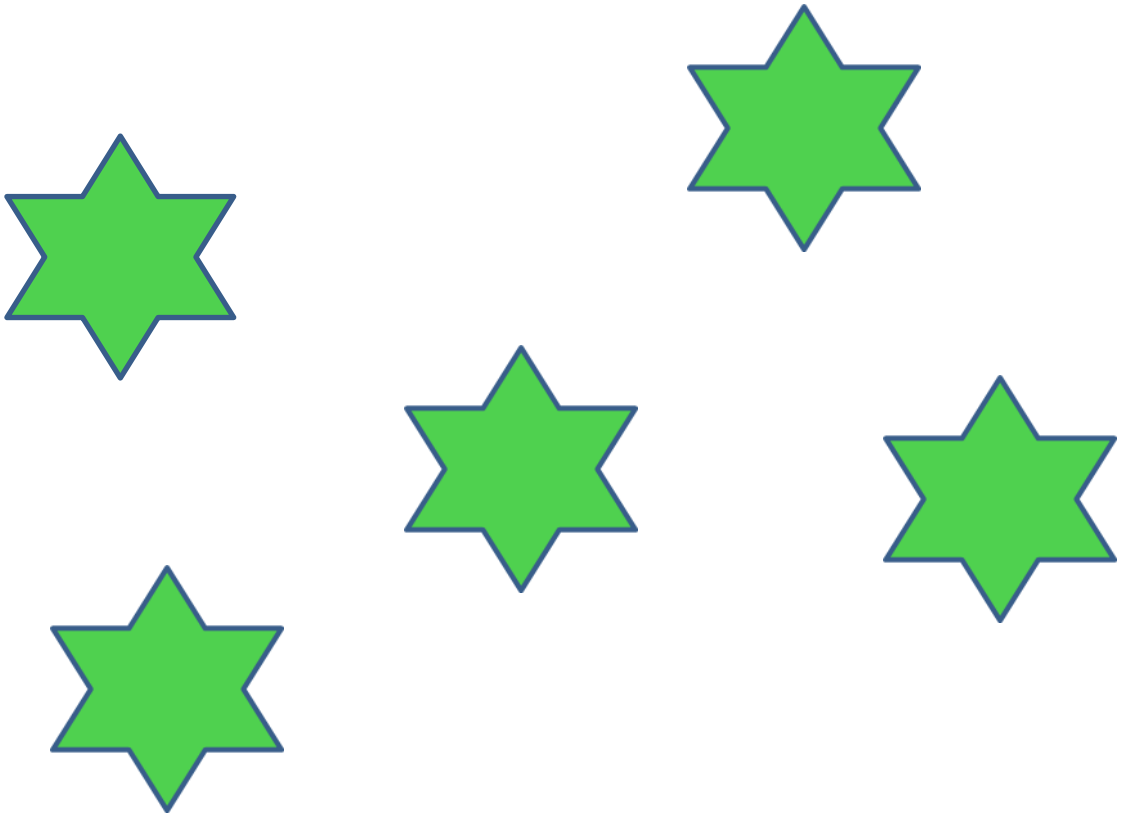

Versterk

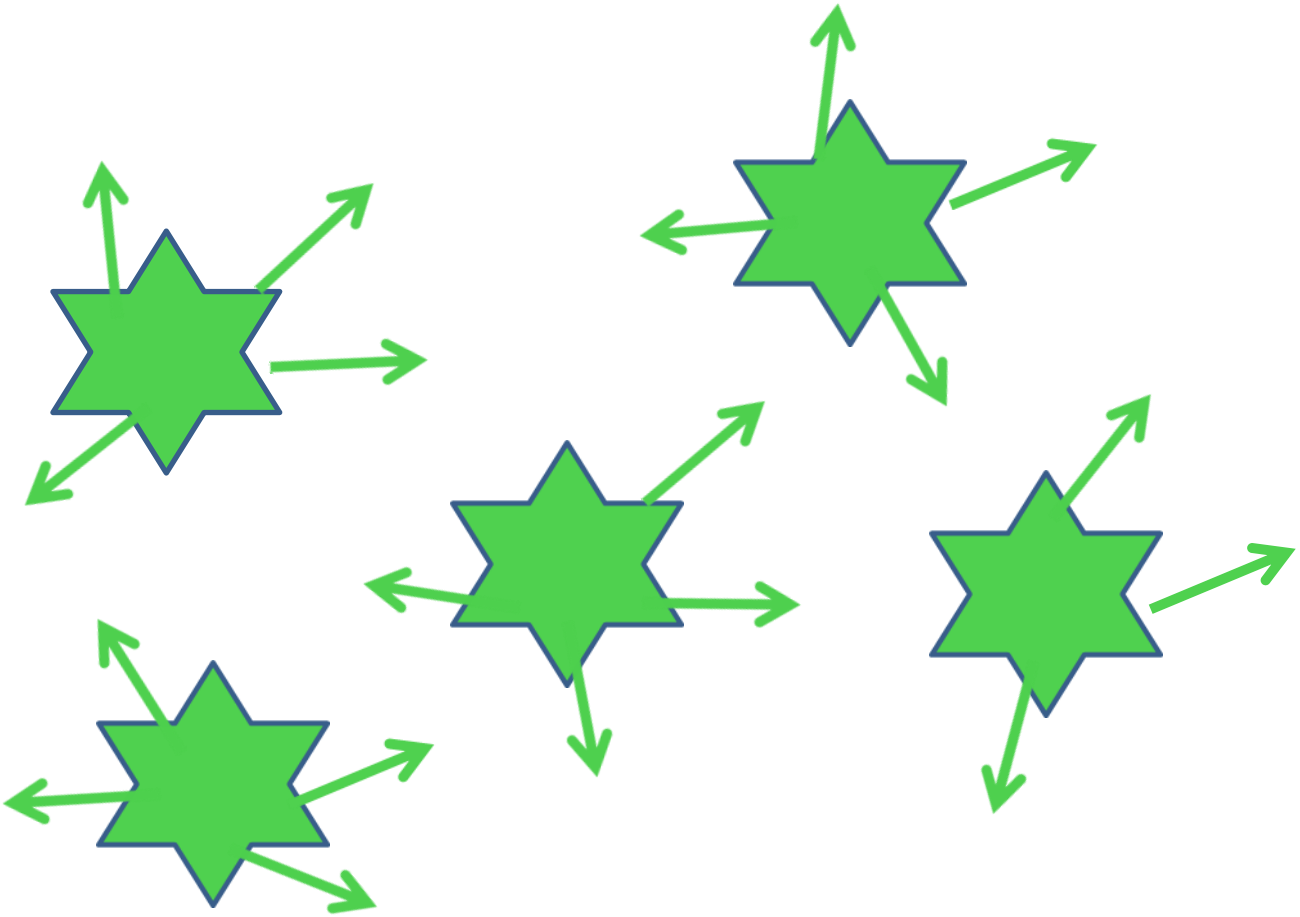

Verbind

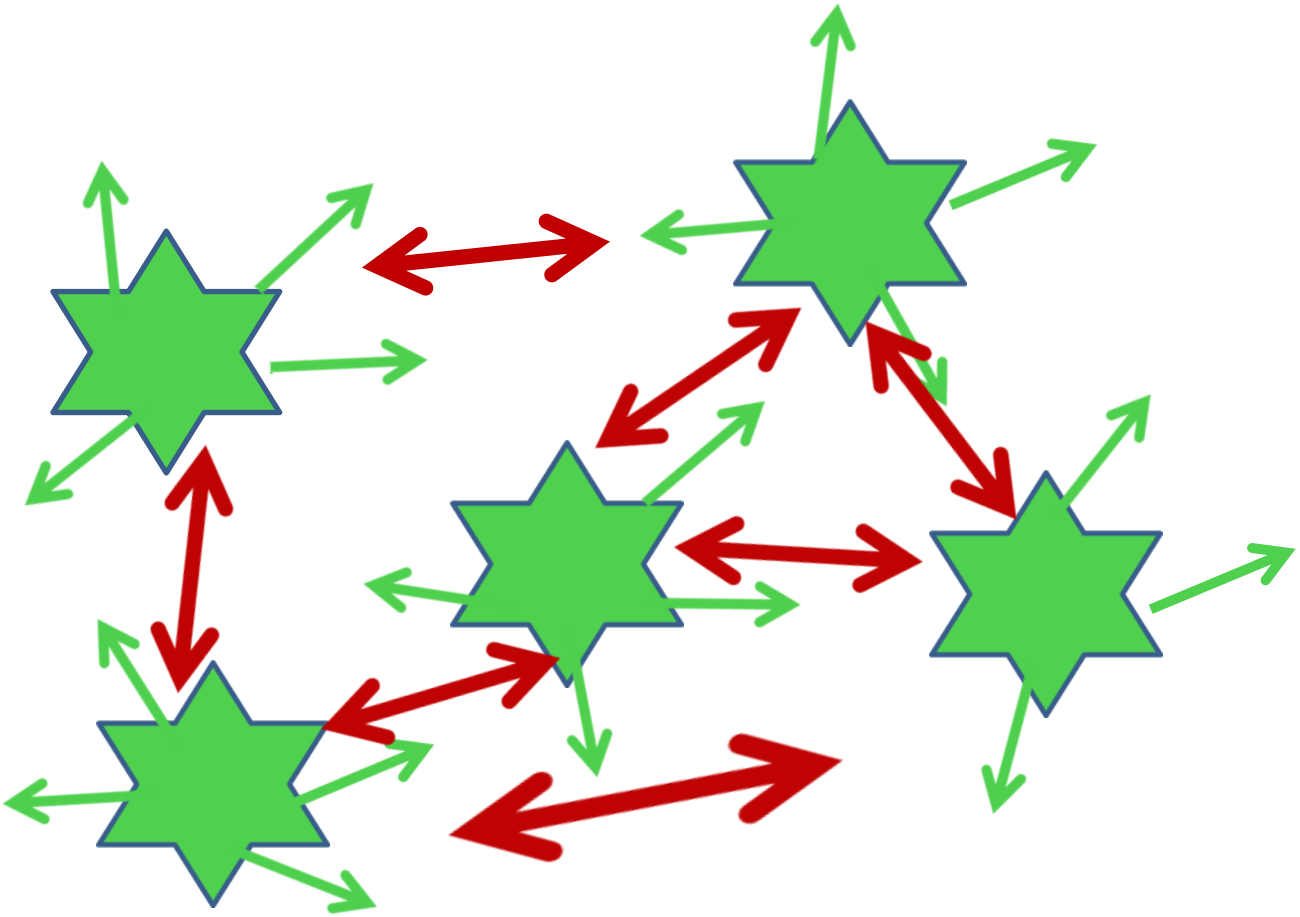

Gezamenlijke verantwoordelijk

- Stakeholders worden shareholders

- Ondernemers
  - Wacht niet af. Kom met goede ideeën
  - Heb oog voor maatschappelijke waarden, ben transparant
- Burgers en maatschappelijke organisaties:
  - Wil je iets? Ben je ergens tegen?
  - Prima! En wat breng je zelf in?

Ontmoetingsruimte

- Manier van werken:
  - Collectief werken aan realisatie gebiedsinvesteringen
- Nodig:
  - ‘Tussenruimte’ naast bestaande, formele structuren
  - Niet eenmalige sessie, functioneert langere tijd, wel flexibel
  - Geen praatclub maar een doe-club

Tot slot

- Maar dit doen we toch allemaal al?!!
  - Moedige pogingen
  - Er zijn (gedeeltelijke) successen
  - Oude reflexen, bij alle partijen

- Dit werkt in de ideale wereld, maar bij mij…
  - Natuurlijk is het soms lastig
  - Maar: werkt vast beter dan op oude manier
  - Ideeën vanuit deze benadering zeker bruikbaar

Duin, Horst en Weide

Lessen uit de regio

Lennert Langerak 17 01 13

gemeente VOORSCHOTEN

Gemeente Wassenaar

Gemeente Leidschendam-Voorburg

Opzet presentatie

1. Introductie Duin Horst & Weide
2. Visie en Programma
3. Projecten
4. Uitvoeringsstrategie en lessen
5. Discussie

1. Introductie Duin Horst & Weide

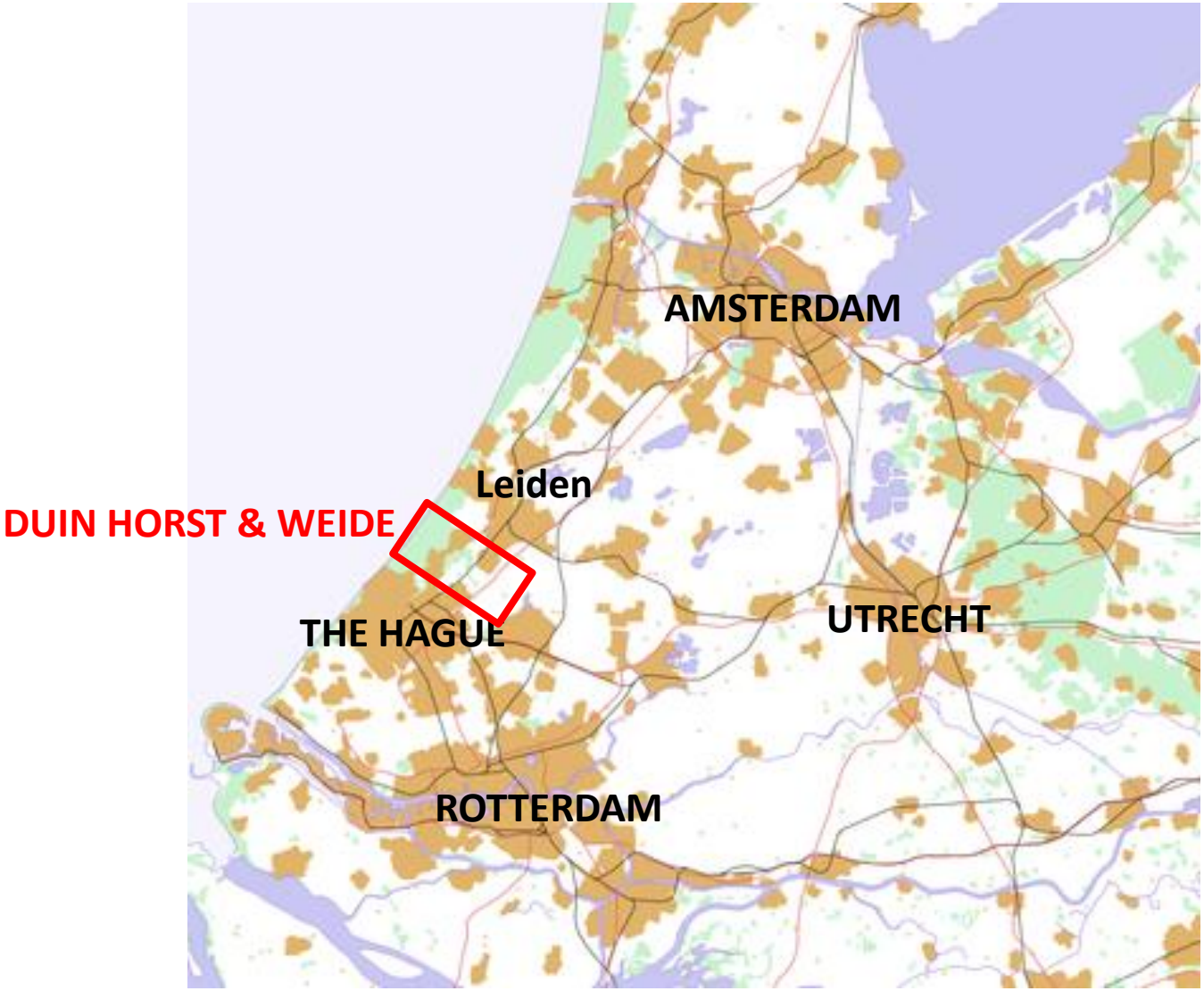

1. Introductie Duin Horst & Weide

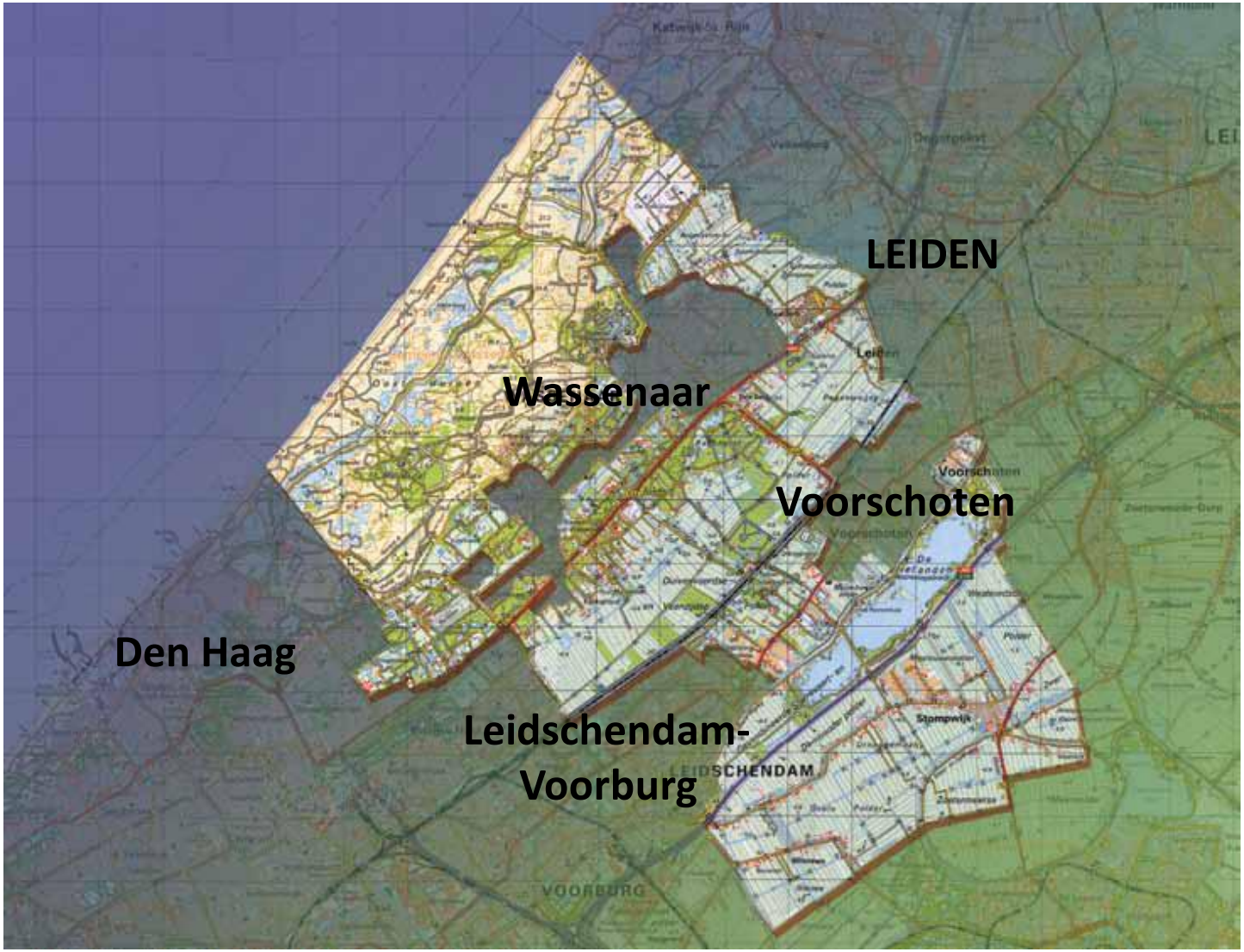

Duin Horst & Weide: Unieke reeks landschappen

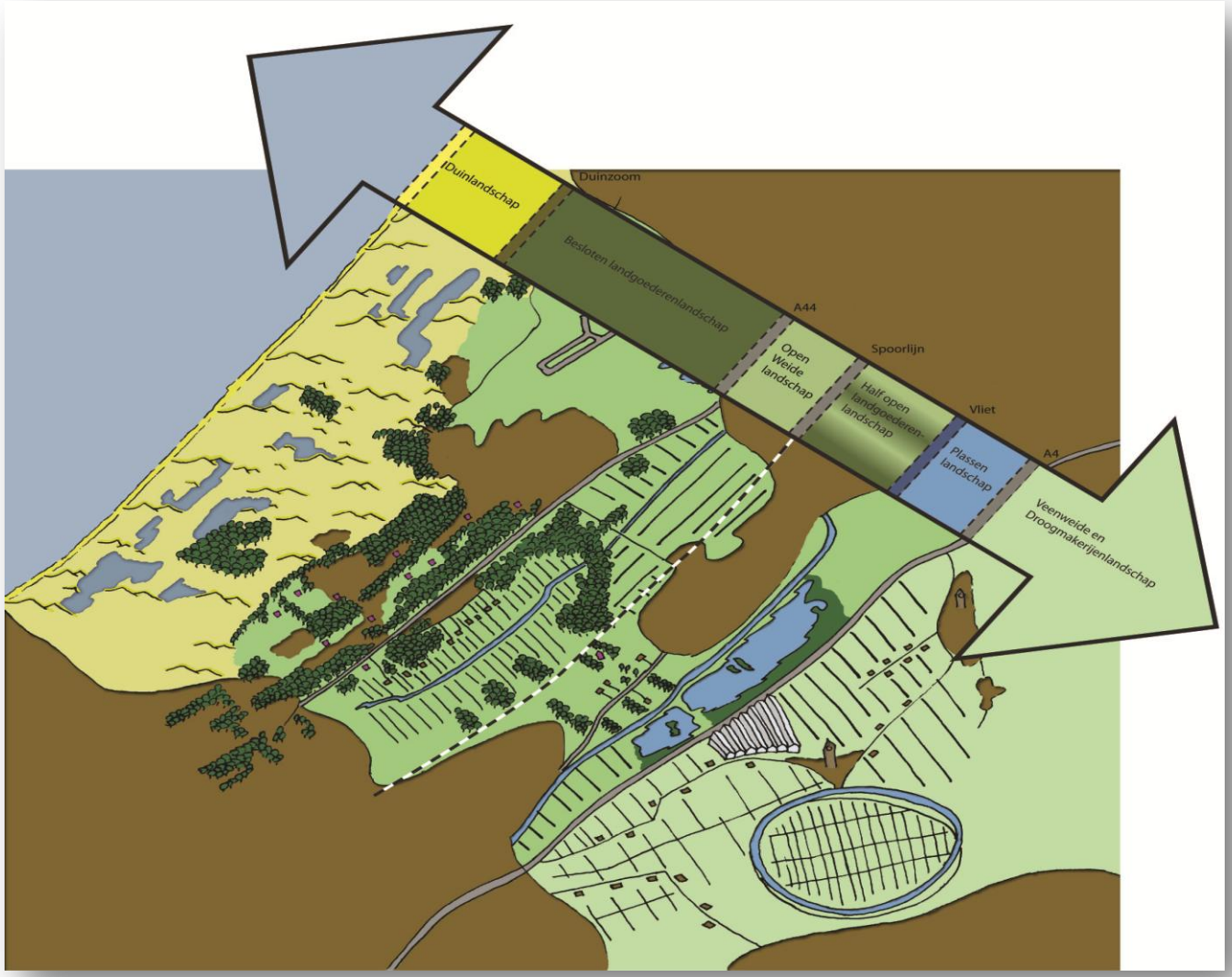

Duin Horst & Weide in verstedelijkend landschap

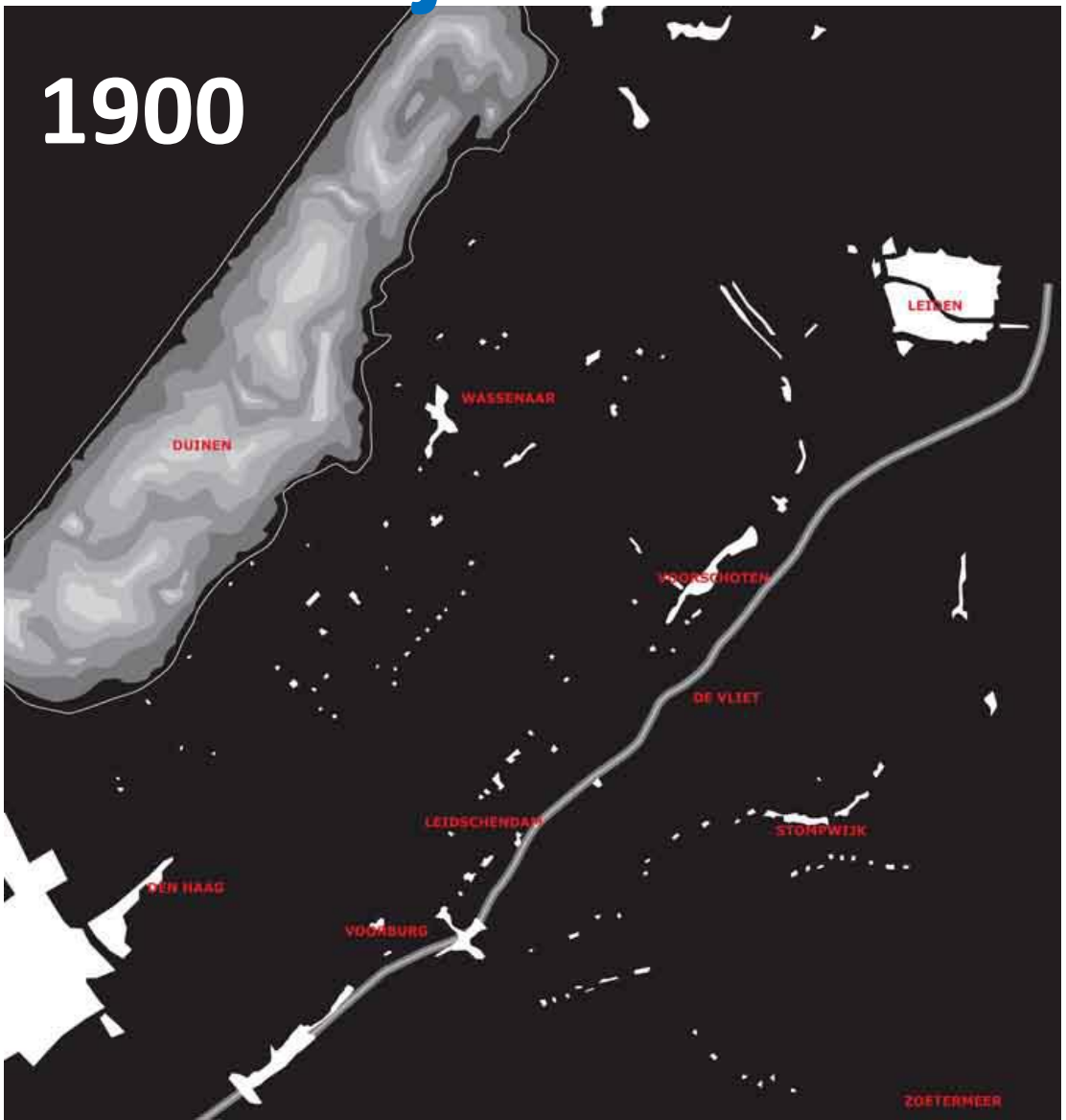

Duin Horst & Weide in verstedelijkend landschap

Duin Horst & Weide in verstedelijkend landschap

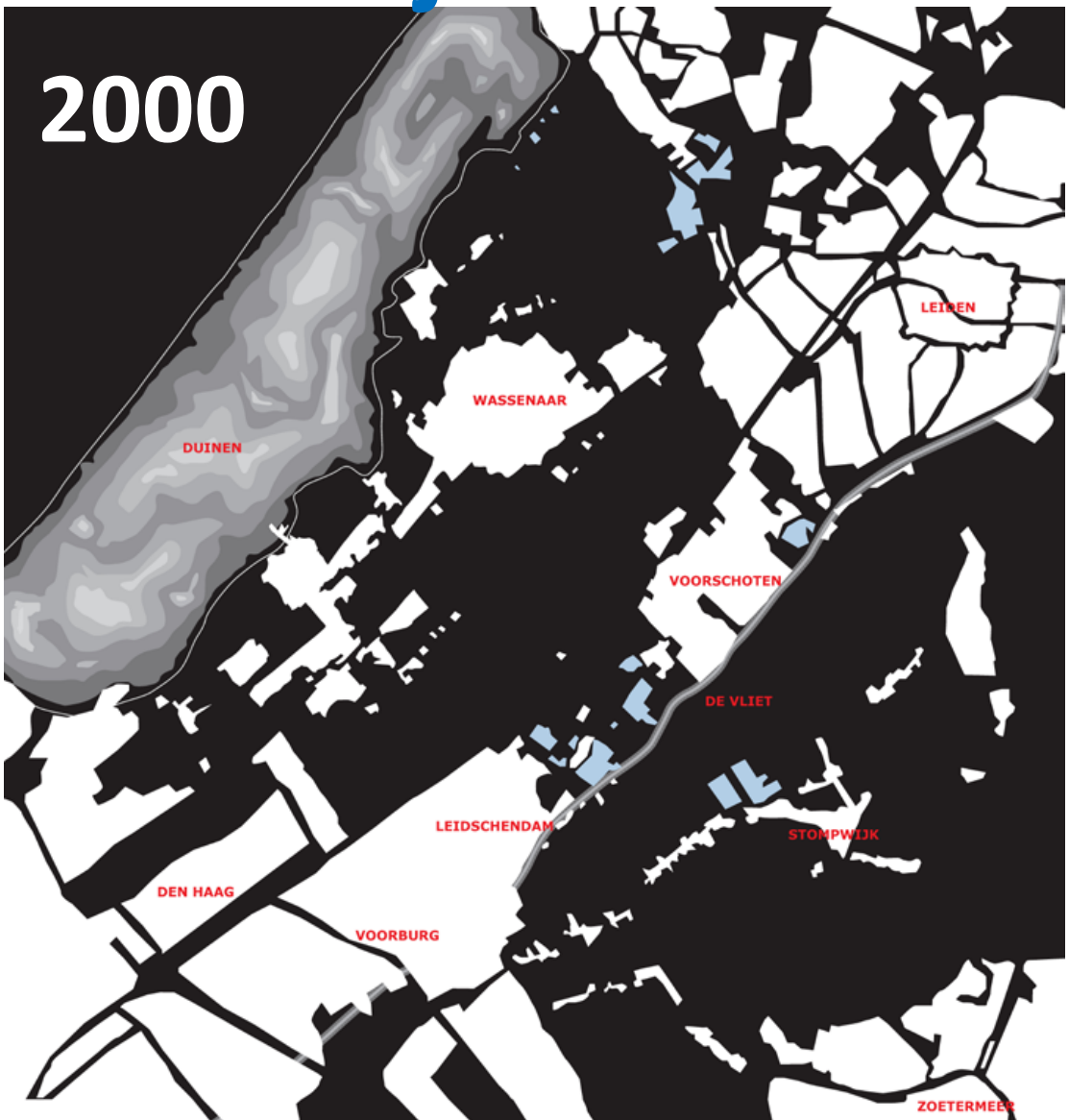

DuinHorst & Weide:
Metropolitaan Landschap in de Zuidvleugel

2. Visie en Uitvoeringsprogramma

1. Pact van Duivenvoorde:
   “Strategische samenwerking bottum up”

2. Landschapsontwikkelingsvisie:
   “*Behoud door Ontwikkeling”*

3. Uitvoeringsprogramma:
   “Uitvoering door Partnerschap”

Integrale Ontwikkeling Duin Horst & Weide

Ambitie:

- Authentiek
- Vitaal
- Toegankelijk

Betrokkenen:

- Overheden
- Ondernemers
- NGO's

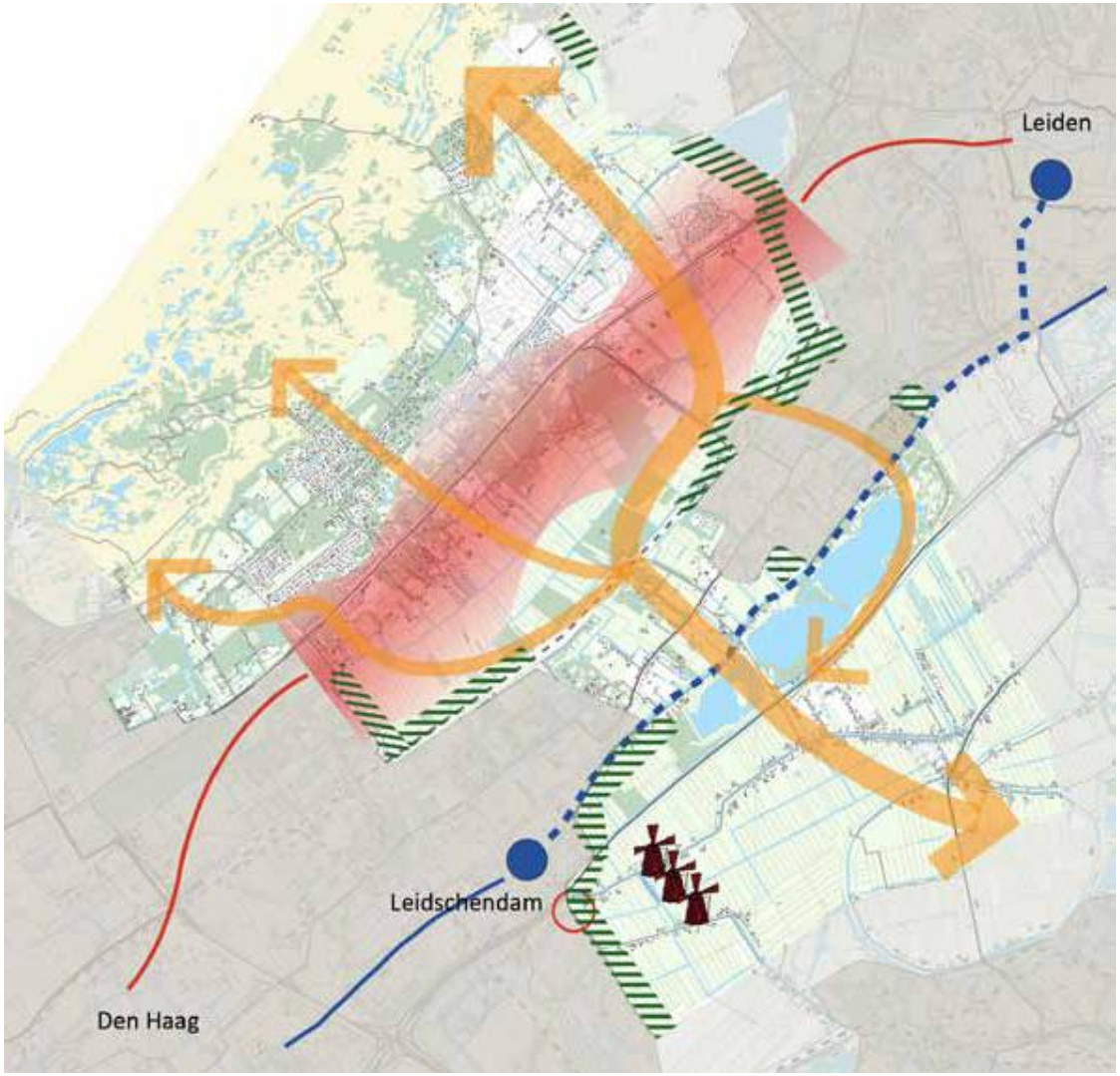

1. Versterken van Iconen

2. Recreatieve verbinding DH-L

3. Dwarsverbindingen

4. De Vliet als recreatieve verbinding

5. Stadsranden

Uitvoeringsstrategie

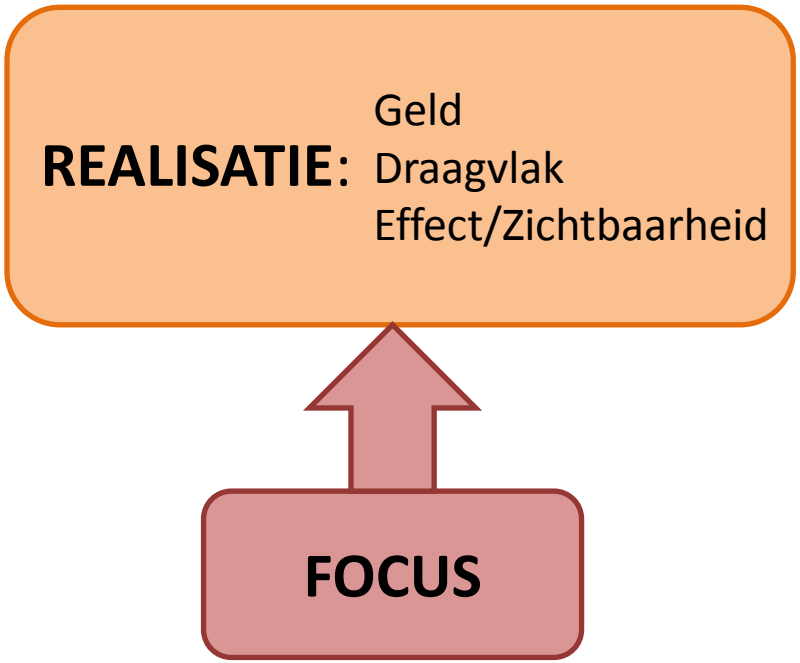

Realisatie:

“Grote ambities, kleine zichtbare stappen”

1. “Quick wins”/laaghangend fruit
2. Draag successen uit
3. Leg “botje bij botje”

Verkokerde financiering belemmert

Creativiteit en Slagkracht

Uitvoeringsstrategie

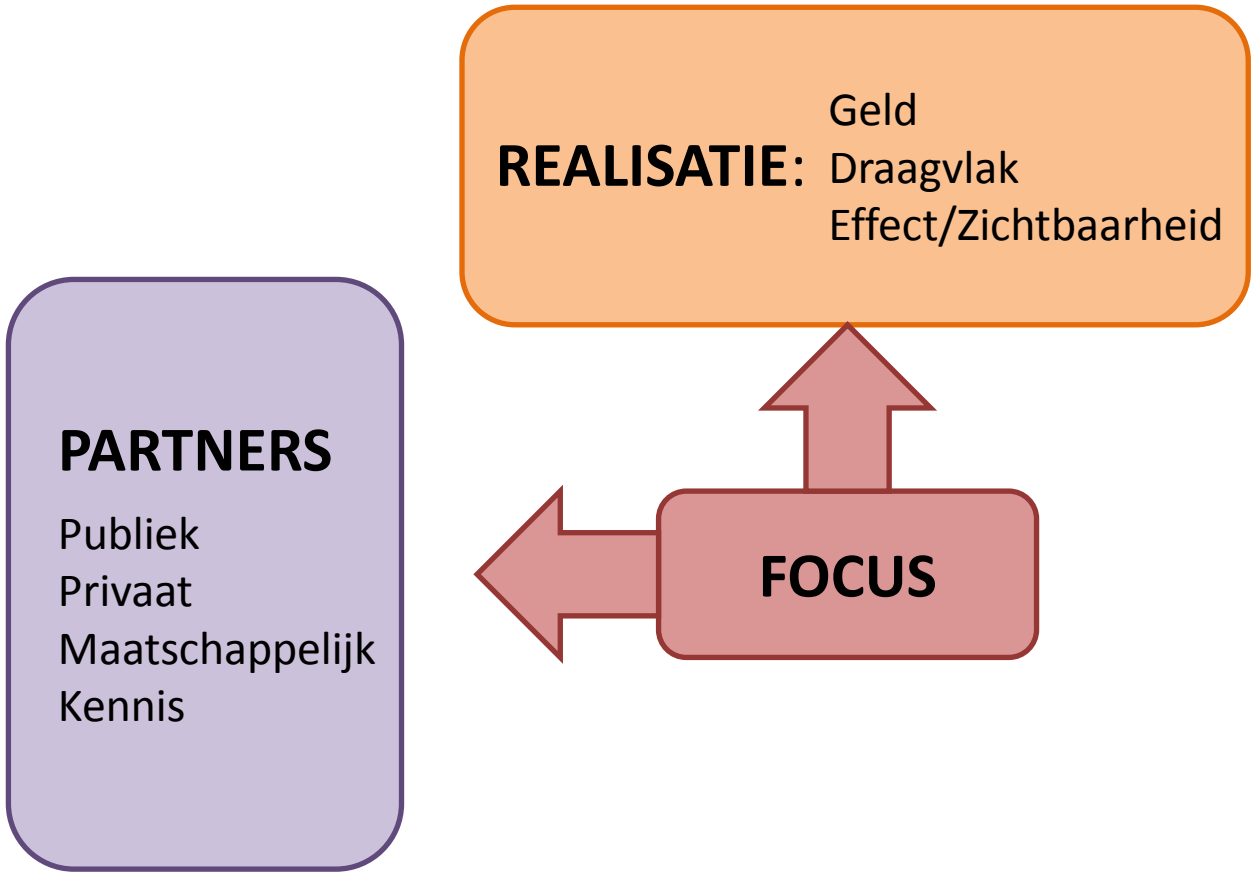

Partners:

“van Stakeholders naar Shareholders”

1. Niet alleen belangen, maar juist verantwoordelijkheid
2. Co-creatie in plaats van participatie
3. Focus op resultaten

Daag partijen uit daadwerkelijk te investeren

Uitvoeringsstrategie

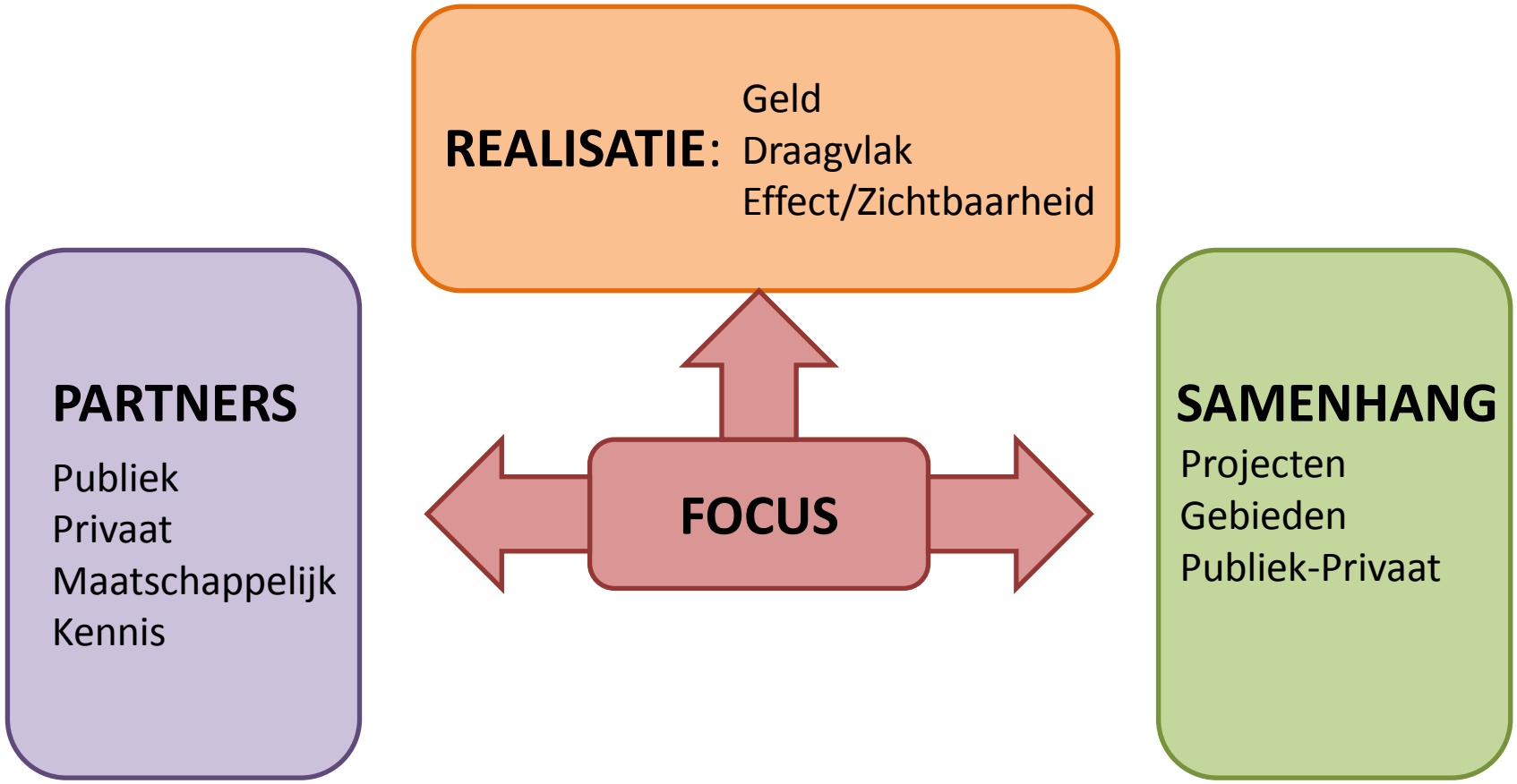

Samenhang:

“Verbinden en loslaten”

1. Dansen tussen schalen
2. Verbind publiek met privaat

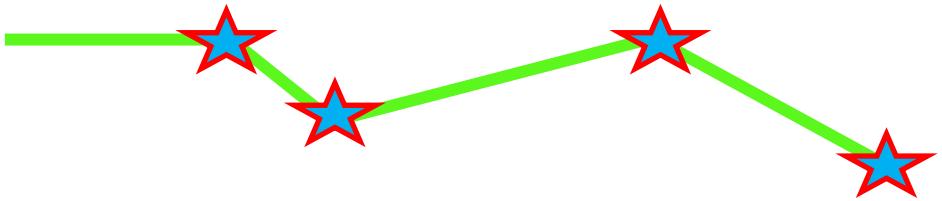

3. Knip waar nodig

In de ban van de Toekan

Uitvoeringsstrategie

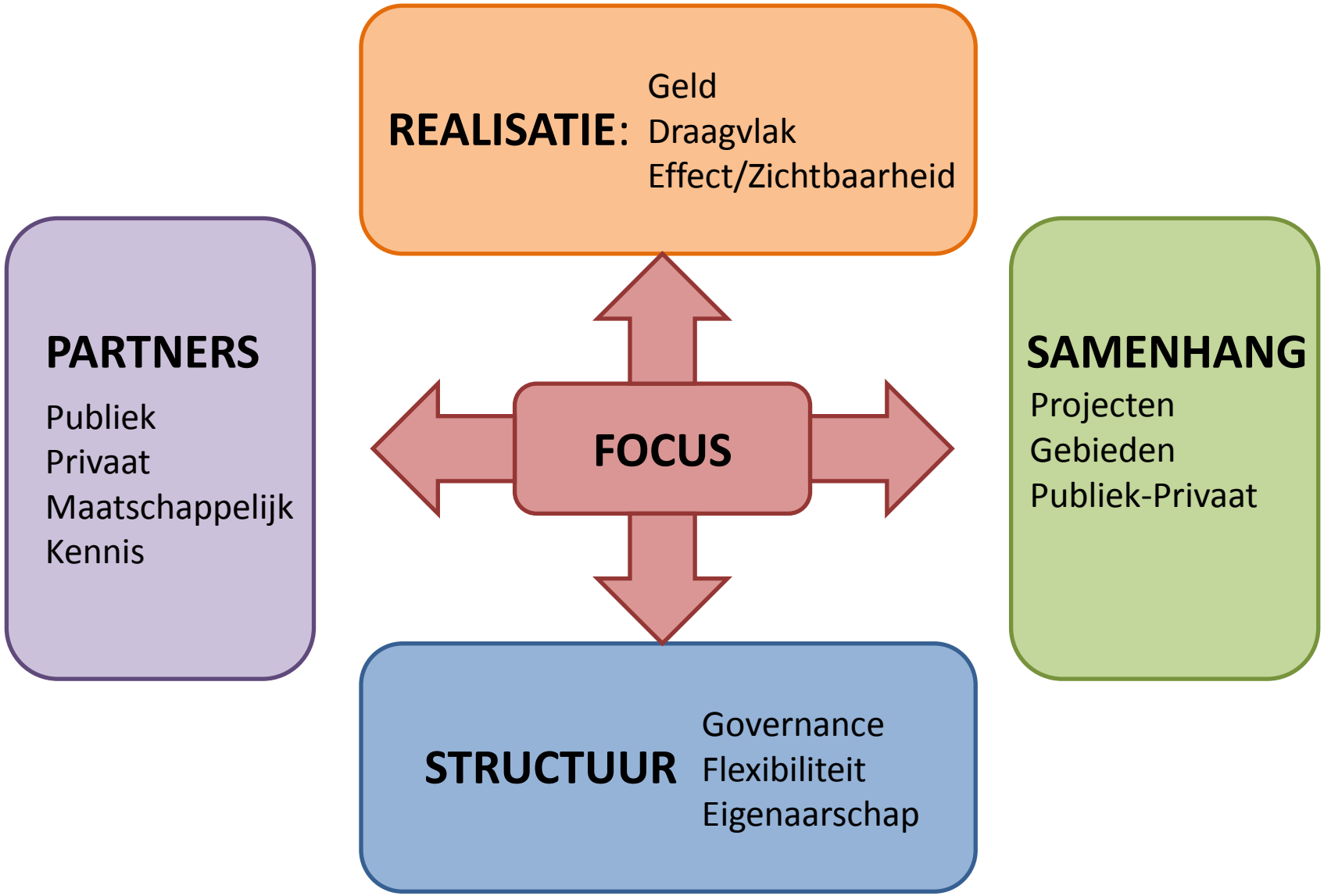

Structuur:

“Het werkt als het werkt”

1. Stimuleer eigenaarschap en leiderschap
2. Creëer flexibele allianties
3. Veranker resultaten tijdig

Lean & Mean projectorganisatie

5. Discussie……

?!?!